

A TARTALOMBÓL

Vetőmag-gazdálkodási szak- mérnökök képzése mesterfokon	2
Új lendületet kaphat a cirok termesztése	4
A tudás alapú szójaatermesztés	6
A jövőt építik Mezőhegyesen	8
A vetőmag az élet és az életem is	10

Vetőmag-gazdálkodási szakmérnökök képzése mesterfokon

A Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar diplomaátadó ünnepségét január 28-án, Szarvason tartották. Az ünnepségnek, az elmúlt évhez hasonlóan Tessedik Sámuel temploma, az Evangélikus Ótemplom adott otthont, amely megtelt a kar három campusának végzős hallgatóival, oktatóival, megjelent vendégekkel, rokonokkal.

A végzős hallgatókat dr. Tözsér János rektor köszöntötte, melyet Szarvas város polgármesterének, Babák Mihálynak a búcsúztatója követett. Ezek után a Békés Megyei Önkormányzat elnöke, Zalai Mihály, majd dr. Futó Zoltán, a kar megbízott dékánja tartotta meg ünnepi beszédét. Az alsóbb éves és a végzős hallgatók egy-egy képviselője búcsúzott néhány mondatban, majd a dékáni dicséretben részesült hallgatók, és kollégák számára a dékán úr átadta az elismerő okleveleket. A szakma külön elismeréseként, a kar a vetőmag-gazdálkodási szakmérnök képzés területén nyújtott támogatásáért, címzetes egyetemi docens címet adományozott Ertseyné dr. Peregi Katalin részére, amelyhez ezúton is gratulálunk.

A Szent István Egyetem Tessedik Campusán a vetőmag szakemberképzés abból a felismerésből indult ki, hogy a szakmérnöki diploma kitűnően hasznosítható a hazai vetőmagtermesztés, feldolgozás, minősítés, forgalmazás, és fajtakísérletezés területén, azaz a vetőmagvertikum valamennyi területén. Hogy mégis mi a titka annak, hogy Szarvas minden évben 15–20 fős létszámmal tudja elindítani a képzést, azt az oktatók részéről több alkalommal is elmondtuk, és leírtuk.

Arról azonban, hogy hogyan vélekednek erről a hallgatók kevesebb szó esett. Megkérdeztem Hursán Katalint, aki rendhagyó módon jogászból lett vetőmagos szakember, hogyan látta, élte meg a képzést, s mit tart szükségesnek ahhoz, hogy valakiből vetőmag-gazdálkodási mérnök váljék.

• **Katalin, miért választottad a vetőmag-gazdálkodás szakirányú képzést?**

– Bár jogásként végeztem, mindig érdekelt a mezőgazdaság, a növénytermesztés. Már gyerekkoromban édesapámmal a Fürjesi Kísérleti Állomáson és a határban töltöttem a nyarakat és a hétvégeket. A jogi egyetem elvégzése után a családi vállalkozásban kezdtem dolgozni, a mindennapjaimat a gazdálkodással töltöm. Mivel cégünk, a Farmer-Agro Kft. növénytermesztéssel foglalkozik, s ezen belül vetőmagot állít elő, egyértelmű volt, hogy ezt a szakot válasszam.

tatnak, mint Ertseyné dr. Peregi Katalin, dr. Lázár László, dr. Czinkóczy Mihály, dr. Kruppa József, dr. Tóth Szilárd, Bíró János, Polgár Gábor, Lukács József..., hogy csak néhány oktatói nevet említssek.

• **Milyen tapasztalatokkal gazdagodtál a képzés során?**

– A tantárgyak között olyan elméleti és gyakorlati tárgyak is szerepeltek, mint a vetőmagtermesztés biológiai alapjai, növénynevelés, az egyes növények vetőmag-előállítás-

• **Miért a szarvasi kart választottad?**

– Békéscsabán élek, a környéken gazdálkodunk, így a közelség miatt választottam a szarvasi kart. Később megtudtam, hogy csak itt van az országban vetőmag-gazdálkodási szakmérnök képzés. Emellett az oktatók nevét és a tantárgyi tematikát végigolvastam, hogy itt a helyem.

• **Mi teszi különlegessé a szarvasi vetőmag-gazdálkodási szakmérnök képzést?**

– A hazai és a nemzetközi vetőmag szakma olyan kiemelkedő szereplői ok-

si technológiája, a vetőmagtermesztés, -certifikáció, a fajtakísérletezés, fenntartás, a szántóföldi ellenőrzés, a vetőmag feldolgozás, minősítés, marketing, és kereskedelem. A példázó felsorolásból is látható, hogy a vetőmagvertikum minden részébe betekinthtünk a képzés során, emellett lehetőségünk volt a NÉBIH Keleti Károly utcai központjának és a Martonvásári Kutatóközpontnak egy tanulmányút keretében történő megismerésére. Üzemlátogatáson voltunk a Syngentánál, a Pioneernél, a KWS-nél, a békéscsabai Fair-Trade Kft. vetőmag

üzemében, s nem utolsó sorban a Békés Megyei Kormányhivatal vetőmagvizsgáló laborjában is jártunk.

• Milyen nehézséggel találkozta a képzés során? Hogyan tudta összehangolni az egyetemet a munkával?

– Igen, kicsit tartottam attól, hogyan fogom megoldani a gazdaság mindennapi teendői mellett az egyetemre járást, a tanulást. Szerencsére az órarend, és a tanrend összeállításánál figyelembe vették, hogy a hallgatók zöme a szakmában dolgozik, így a kora tavaszi és a késő őszi időszakban tartották a konzultációk nagy részét, és az államvizsga is decemberben volt.

• Hogyan fogad hasznosítani a megszerzett tudást?

– Olyan ismereteket szereztem a tanulmányok során, amelyek – már tudom, hogy – korábban hiányoztak, és szélesedett a rálátásom a vetőmagszakmára. Ezt a mindennapi munkámban is hasznosítani tudom.

• Miért ajánlanád ezt a szakot másoknak is?

– A konzultációkon nemcsak elméleti, hanem gyakorlati ismeretekre is szert tettünk. Lehetőségünk volt a magyar vetőmagszakmába betekinteni, kiváló oktatók adták át a tudásukat. Tanulmányútjaink során a kutatás, nemesítés, kísérletezés, kitermesztés, minősítés és feldolgozás jelentős intézményeit, a vetőmagpiac meghatározó szereplőit felkerestük, így megismerhettük munkájukat. Az oktatók és a csoporttársak között jó szakmai és baráti kapcsolatok alakultak ki.

Katalin őszinte visszajelzése aláhúzza azt a tendenciát, amit mi agrároktatók és menedzserek is látunk: a munkaerőpiac több területen sokkal specifikusabb és magas szintű tudással rendelkező mérnököket igényel. A vetőmagszakma folyamatosan fejlődik, ezért szükség van az új ismeretek megszerzésére, a tudás bővítésére. A szarvasi képzés szervezete igazodik a hallgatókhoz, a véghezvitt képzési tartalmak minőségelvű fejlesztése egyrészt ágazati érdekek, másrészt szakmai igények mentén történt meg, került kialakításra. A vetőmag-gazdálkodási képzés kurzusonkénti létszámokban mérhető hatékonysága rendkívül nagy, s a képzési kínálat és a képzések tartalma teljes mértékben igazodik az ágazat gazdasági és regionális fejlődéséhez.

Bíró János

Syngenta

Megkezdődött a regisztráció

Május 3-ig várják a résztvevők jelentkezését a szervezők a Vetőmag Világkongresszusra, amelynek Budapest ad otthont május 22–24. között. A globális vetőmagszektor legnagyobb eseményére, amely turisztikai szempontból is kiemelt jelentőséggel bír, eddig már több mint 1300-an regisztráltak.

„A budapesti Vetőmag Világkongresszus jó alkalmat teremt arra, hogy ráirányítsuk a figyelmet a hazánkban zajló, jelentős múltira visszatekintő vetőmag nemesítési és előállítási programra, másrészt kiváló kapcsolatépítési lehetőséget jelent a vetőmagszektorban érdekelt hazai vállalkozások számára is”, hangsúlyozta *Pavelka Árpád*, a VSZT szervezőbizottságának elnöke. Az elmúlt évben az uruguay-i Punta del Este adott otthont a kongresszusnak, a 2018-as rendezvény házigazdája pedig az ausztrál Brisbane lesz, így a budapesti találkozón várhatóan több mint kétezer szakember vesz majd részt. A regisztrált vendégek száma jelenleg meghaladja az 1300-at.

Polgár Gábor, a VSZT ügyvezető igazgatója elmondta: a vetőmagágazat szereplői számára szervezett rendezvény programja összeállt, a konferencia időtartama alatt szakmai előadások, szekcióülések, valamint kapcsolatépítést, üzletkötést biztosító lehetőségek is lesznek. A programok fő helyszíne a Hungexpo lesz, ahol a rendezvény ideje alatt szakmai kiállítást is rendeznek, amelyen az ágazatban megvalósult fontos innovációkat mutatják majd be. A konferencia szakmai programjai között a globális vetőmagszektor aktuális folyamatai, valamint az ágazatra váró kihívások is napirenden lesznek.

A vetőmagipar jelentős fejlődésen ment keresztül az elmúlt évtizedben, az innovációknak köszönhetően az ezredforduló óta a piac értéke megháromszorozódott, és mára meghaladja az 50 milliárd dollárt. Az előrejelzések szerint világszinten 2022-re már nyolcvan milliárd dollár fölé is nőhet az éves piaci forgalom. A legnagyobb részesedéssel Észak-Amerika és Európa bír. A jövőben a technológiai innováció és a növekvő kereslet a fejlődő országok főbb területein teremthet lehetőségeket a vetőmag előállításban és kereskedelemben. A globális piacon a legnagyobb arányt a kukorica, a rizs, a búza, és a cirok vetőmagok alkotják. A Nemzetközi Vetőmag

Szövetség célja, hogy a fenntarthatóságot szem előtt tartva segítse a vetőmagok folyamatos biztosítását az emberi szükségletek kielégítésére. A következő évtizedek legnagyobb kérdése az, hogy a világ növekvő élelmiszerigényéhez az élelmiszerlánc első lépcsőjének tekintett vetőmagszektor miként tud alkalmazkodni. Eközben olyan kihívásokkal kell szembenézni, mint a klímaváltozás.

Ugyancsak a világkongresszushoz kapcsolódóan, május 25-én a Syngenta szervezésében, a Hotel Sofitelben a vetőmagok nemzetközi áramlásáról rendeznek tematikus napot. A nemzetközi vetőmag kereskedelemben egyre fokozódó jelentősége van a csávázott, kezelt vetőmagok határokon keresztül történő szállítási szabályozásának. A FAO keretén belül működtetett szakmai bizottság által előterjesztett nemzetközi szabvány elfogadása a közeljövőben várható. Az új nemzetközi szabvány a csávázással kapcsolatos növény-egészségügyi intézkedések és szabályok gyűjteménye lesz. A standard előírások alkalmazása a nemzeti növény-egészségügyi hatóságokra hárul. Az új szabályozás lehetőséget nyit a jelenleg alkalmazott nemzeti előírások és eljárások ártértékelésére. A cél a vetőmag kereskedelem elősegítése az egységes, és növény-egészségügyi szempontból biztonságot adó új eljárásrend kialakításával.

Az ISF világkongresszus nemcsak szakmai, hanem gazdasági és turisztikai szempontból is kimagaslóan fontos esemény. A vendégek és kísérőik beletárolhatnak a magyar főváros gasztronómiájába, és megtekinthetik a látványosságait. A konferencia szervezői tematikus turisztikai csomagokat dolgoztak ki, amelyek keretében Budapest nevezetességei mellett a Dunakanyartúra, és a belváros kincseinek felfedezése is szerepel.

A regisztráció a rendezvény hivatalos honlapján, az alábbi címen érhető el: <http://www.worldseedcongress2017.com/registration.html>

Sz. G.

Új lendületet kaphat a cirok termesztése

Több mint 40 millió hektáros vetésterületével a cirok az ötödik legfontosabb élelmiszergazdasági növény a világon. Hazánkban kevésbé terjedt el, bár az elmúlt években folyamatosan nőtt a cirokfélék termőterülete Magyarországon. Az évente mintegy 20 ezer hektáron – elsősorban takarmányozási, kisebb arányban élelmiszeripari célra – vetett növénycsoport termesztése a jövőben újabb lendületet vehet, ugyanis a hírek szerint az Európai Unió is támogatni fogja a gazdálkodókat. Összeállításunkban a szektor főszereplőit kérdeztük a tapasztalataikról.

Európa több mint háromszáz ciroktermesztéssel foglalkozó szakembere nemrégiben Bukarestben tanácskozott, ahol összegezték a feltörekvő ágazat helyzetét. A rendezvény legfontosabb híre az volt, hogy Brüsszel is támogatni fogja a cirokfélék termesztését, és ez a hazai gazdálkodók számára is nagyobb lehetőségeket teremthet.

A cirokfélék viszonylag kevésbé ismert, de nagyon jó termőképességű növények. A szubtropikus, vizet jobban hasznosító cirokfajták a kukoricához képest könnyebben, kedvezőbb költséggel termeszthetők, különösen aszályos években képesek kiugró teljesítményekre. Termésátlaguk tekintetében a kukoricával azonos mennyiség realizálható azonos körülmények mellett, az új nemesítésű intenzív hibridekkel pedig akár 12 tonna is betakarítható egy hektárról. A cirokfélék

forró égövi származásukból adódóan kiváló szárazságtűréssel rendelkeznek. Nagy, szerteágazó és mélyre hatoló gyökérzetükkel a talaj mélyebb rétegeiből is képesek hasznosítani a vizkészletet, valamint nagy melegben viaszréteggel vonják be leveleiket, ezzel jelentősen csökkentve a párolgási felületet. A cirokfélék másik nagy előnye, hogy hosszan tartó szárazság után is képesek átvészelni az aszályt, a csapadék megérkezésével megújulnak és tovább növekednek.

A világ ötödik legnagyobb gabonánövényének vetésterülete Magyarországon is folyamatosan növekszik, ma mintegy 20–22 ezer hektárra tehető. Ennek harmadán silócirok és szudáni fű terem, kétharmadán pedig az elmúlt években jelentősen felfutó szemes cirokot termesztene a gazdálkodók. Az évente betakarított 45–50 ezer tonna mennyiségből 30–40 ezer tonnát – fő-

ként Belgiumba, Hollandiába és Skandináviába – exportálnak. A termesztés mennyisége tekintetében Európában első helyen Franciaország áll, a második Olaszország, Magyarország pedig a harmadik. Világszinten az USA, Nigéria és India áll az élen.

Az 1990-ben alapított hódmezővásárhelyi Agroszemek Kft. a hazai cirok nemesítés és vetőmag előállítás egyik meghatározó vállalkozása. Alapítója, Feczák János már korábban, a '80-as évektől foglalkozik a cirok termesztésével, nemesítésével. Mint elmondta: az egykoron 4,5 milliós szarvasmarha állomány töredékére csökkenésével a cirok ágazat is jelentős változásokon ment keresztül. A silócirokról áttevődött a hangsúly a szemes cirok irányába.

Feczák János szerint a piacon is igény mutatkozik a korszerű hibridekre, ma már ezeket érdemes vetni.

Mivel az új nemesítésű modern hibrideknek nincs, vagy nagyon alacsony a tannintartalma, így az állattenyésztésben is jól használhatóak. Ázsiában például a legnagyobb baromfita-karmányt képezik. A növény bioetanol gyártásához, biogáz előállításához is felhasználható. Ma már egyre növekvő mértékű felhasználás tapasztalható az élelmiszeriparban is. Fokozódik az érdeklődés a magyar vonatkozású Pop Cirok és cirok liszt iránt, mely utóbbi a gluténmentes élelmiszerek fontos alapanyaga lehet.

– A bukaresti konferencia legfontosabb üzenete, hogy a szakma összefogott a szektor fejlődése érdekében. Emellett támogatás is lesz az Unió részéről, de sokat kell még dolgozni a szemléletformálás terén, hogy az agrárium szereplői és a szélesebb társadalom is megismerje e fontos növények világsszinten már ismert és felhasznált előnyös tulajdonságait. A közeljövőre nézve fontos célunk, hogy a minél szélesebb körben – gazdálkodói és takarmánykeverői oldalról is népszerűsítsük a cirok jó tulajdonságait. Számos pozitív eredmény birtokában azt mondhatjuk, hogy a tanninmentes cirokkal száz százalékban ki lehet váltani a kukoricát. Annak nemkívánatos toxinjai a cirokban nem jelennek meg, a termelési önköltsége 30–35 százalékkal kevesebb, ára pedig kukoricáéhoz hasonló. Aminosav összetétele a sertésnek és a baromfinak is kedvező, fehérjetartalma 10–12 százalékos. A cirok termesztése nem bonyolult, a sarkalatos pontokat kell betartani, különösen az egyszerű gyomokra kell figyelni. Úgy véljük, hogy támogatásokkal rövid időn belül 20–30 százalékos bővülés lehet a piacon.

A vállalkozással régóta szoros együttműködésben lévő – Európában piacvezető – Euralis Kft. cégvezetője, *Farkas Ferenc* elmondta: jelenleg 8–10 cirokfajtát forgalmaznak, mivel a magyar piac jelenleg ennyit bír el. Az egyébként rendkívül ígéretes növény termőterülete Európában növekszik, főként a keleti térségekben, valamint a déli országokban.

– Sok lehetőséget látunk a cirokban. A magyar piacon az elkövetkező évek nagy feladata a termőterület növelése mellett a felfevőpiac fejlesztése lenne. A cirok toxinoktól, gluténtól, GMO-tól mentes, a korszerű fajtái a régi tankönyvekben leírtakkal ellentétben már tanninmentesek is. Emellett jobban

bírja a kontinentális klímát, magasabb a fehérjetartalma, és a termesztéstechnológia költsége is 30%-kal alacsonyabb, így minden szempontból pótolhatja, kiegészítheti a kukoricát. Keressük azokat a gazdálkodókat, akik rossz talajadottságú területeinken részt vennének egy átfogó termesztési kísérletben.

A szegedi Gabonakutató Nonprofit Kft. nagy múlttal rendelkezik a ciroknemesítés terén. Hibridjei révén meghatározó a hazai ciroktermesztésben, és jelentős eredményeket produkál más országokban is. Mint *Siklósiné dr. Rajki Erzsébet* ciroknemesítő elmondta: – A felhasználását tekintve a cirokfélék három csoportjára vonatkozóan folyik növénynemesítés intézetünkben: szemes cirok, silőcirok és szudáni fű. A takarmánycirok jól alkalmazkodnak mind a közepes, mind pedig a gyenge adottságú területekhez, ezért a szélsőségesen rossz talajok kivételével mindenhol eredményesen termesztethetők. A cirok területnővekedése jelzi, hogy egyre több termelő kezd világszerte termesztésébe, főként olyan területeken, ahol a kukorica az ottani adottságok miatt nem termesztendő gazdaságosan. Fő táplálékká és takarmánnyá elsősorban a meleg égövi országokban vált, termesztési határai azonban kitolódtak. Magyarországon visszafogottan ugyan, de emelkedik vetésterülete, kedvező tulajdonságai miatt azonban nagyobb arányú termesztése lenne indokolt. A szemes cirokkal egyelőre nem nagyon számolnak a hazai takarmánykeverékek gyártói, holott a kukoricáénál magasabb a fehérjetartalma, így kevesebb fehérje kiegészítőt kell mellé tenni. Valamiért idegenkednek a ciroktól, pedig korszerű fajtáinknak már 1 százalékalatti a tannintartalma. Az etetési kísérleteink szerint sertésnél a takarmány 23–30 százalékos, baromfinál 30–50 százalékos részarányában felhasználható anélkül, hogy bármilyen káros hatása lenne az emésztésükre. Az egymillió hektáros kukorica mellett termő 22 ezer hektárnyi cirok nagyon kevés, pedig a két növény együttvetése kölcsönösen jó hatással van egymásra. A silőcirok aszályos évben kompenzálja a kukoricát, biztosabb termést hoz, a kukorica pedig a jobb keményítőtartalmával segít.

Siklósiné dr. Rajki Erzsébet hozzátette: a kutatóintézet a cirok élelmiszeripari felhasználásán is dolgozik,

FOTÓ: IVÁN KATALIN

mert ezek a gluténmentes élelmiszerek kiváló alapanyagát képezhetik. Ezen kívül a korai, középerésű hibridek indulnak. Újdonságot jelentő korai, fehérmagvú hibridjeik pedig már fajtakísérletben vannak.

A Cinkotai Földművelő Szövetkezet 320 hektáron foglalkozik őszi búza, őszi káposztarepce, tritikálé, borsó, tavaszi árpa, kukorica, köles zab és cirok termesztésével. „Szemes cirokkal éves szinten 5–10 hektáron foglalkozunk, nagyon gyenge, alig tíz aranykoronás talajon”, mondta *Meleg Csaba*. A szövetkezet munkatársa szerint az elmúlt évben 8 hektárról learatott 4 tonnás átlagtermés igen jónak értékelhető.

– Nálunk ez kiemelkedően jó eredménynek számít. Hirtelen bejöttek a fagyok, sok szárat lehúzott, a kombájn nem hozta fel. Cirok termesztésébe azért kezdtünk, mert Budapesten és környékén nagyon sok galambász egyesület és több madáreselőtt gyártó tápkeverő van, akik között igény mutatkozik a minőségi cirok magokra. Általában összejön egy 25 tonnás kamionra való termés, így könnyebben el tudjuk adni. A cirok véleményem szerint könnyen termesztendő növény, a dupla sorközzel végzett vetést követően nincsen sok munka vele. A szárazságtűrése nagyon jó, a levelek nagy területet lefednek, a kukoricabetegségek nem veszélyeztetik, viszont az önköltsége alacsonyabb, mint a kukoricáé.

Szellő Gábor

A tudás alapú szójatermesztés

A szója termesztése ismét divatba jött Magyarországon. A hazai szójatermesztésben a legnagyobb lökést a zöldítés adta meg, mivel aki már eleve szóját termesztett, adott volt, hogy a szóját fogja használni az ökológiai másodvetésben is. Emellett az is növelte a növény népszerűségét, hogy megjelent a fehérjenövények termesztésének támogatásáról szóló felhívás is, amely szintén befolyásolta a szójatermesztési kedvet. Ez utóbbi támogatás ugyan kicsit szigorúbb volt, mint a zöldítés, mert amíg a zöldítésnél a betakarítandó mennyiséget nem írták elő, addig a fehérjeprogramban hektáronként minimum 1 tonna szóját kell betakarítani. Virágné Pintér Gabriella a szegedi Gabonakutató Nonprofit Kft. kereskedelmi osztályvezetője, és Vadász Attila, a Bóly Zrt. növénytermesztési ágazatvezetője tájékoztattott a hazai szójatermesztés helyzetéről.

A világon hozzávetőleg 300 millió hektáron termesztnek pillangós növényeket, melyek évente 60 millió tonna légköri nitrogént kötnek meg (Kinzing et Socolow, 1994). A biológiai úton megkötött nitrogén a mezőgazdasági nitrogénszükséglet mintegy 50 százalékát képes fedezni. A növények ezt közvetlenül a talaj és a környezet károsítása nélkül hasznosítják, ami környezetbarát folyamat. Évente 250–270 millió tonna szójabab terem világszerte. A világ mezőgazdasági területének 6 százalékán termelnek szóját, melynek 95 százalékát étkezési olajként hasznosítják. Magyarországon és az Európai Unióban egyértelműen fehérjenövényként termeljük, mondta Virágné Pintér Gabriella.

Az EU tagországaiban mindössze 1 millió tonna szójababot termelnek. A világon a legnagyobb szójadara-importőr, évente több mint 22 millió tonna szójadara behozatalára szorul. Minden bizonnyal ennek a keresleti feszültségnek az enyhítésére hirdette meg az unió – egyéb mezőgazdasági támogatások mellett – a termeléshez kötött támogatások rendszerét a fehérjenövényekre. Ennek köszönhetően hazánkban a 2014. évi termőterülethez képest 2015-ben jelentősen nőtt a szója vetésterülete, meghaladva a 75 ezer hektárt. Ezzel a vetésterületben a 4. helyre léptünk elő, a termésmennyiségben viszont megelőzve Romániát már a dobogóra kerültünk. A kedvező időjárású 2016-os esztendőben az országos vetésterületen az értékadó növényfajok kivétel nélkül csúcstermést adtak. A szójaterület mindössze 61 ezer hektárt tett ki, de 180 ezer tonna termés került a raktárakba. Az országos termésátlag elérte

Virágné Pintér Gabriella

a 3 tonnát hektáronként, hangsúlyozta az osztályvezető.

Magyarországon a szója vetésterülete biztonsággal 100 ezer hektárra növelhető. Ehhez azonban szükséges a terület alapos kiválasztása, a megfontolt fajtaválasztás, és elsősorban a kritikus agrotechnikai elemek betartása. Bizonyos régiókban nem nélkülözhető az öntözés sem, hiszen már kisebb vízádagokkal is jelentős sikereket érhetünk el, ha biztosítjuk a megfelelő párák mikroklimát. Szójabab a technológia egyes elemeinek a termésre gyakorolt hatása nagyobb, mint a többi szántóföldi növény esetében, hívta fel a figyelmet Virágné Pintér Gabriella.

A terület kiválasztásával kapcsolatban az osztályvezető elmondta, hogy a szója a mély termőrétegű, középkötött talajt kedveli, pH szempontjából komoly gondot a savanyú talajok okoznak, elsősorban a gümőképződésre gyakorolt

kedvezőtlen hatásuk miatt. A szója a laza homok- és szikes területek kivételével a legtöbb talajon termesztendő. Jó előveteménye a kalászosok és a kukorica. Kerülendő elővetemény a napraforgó, a repce és a cukorrépa. A szója kiváló elővetemény, javítja a talajszerkezetet, a szója után a táblákon kisebb a gyomosodás, 25–70 kg/ha nitrogént hagy hátra a következő kultúrának. A szója ugyanarra a területre 2–3 évig ne kerüljön vissza. A napraforgó és a szója nem fér meg egy területen, a herbicid toleráns napraforgók nagyon nehezen irthatók a szójaból, s ezen sajnos az alapgyomirtás sem segít. A szklerotinia miatt nemcsak a napraforgó, hanem a repce is okozhat gondot. Fontos még odafigyelnünk bizonyos kukorica gyomirtók utóhatására is, mert jelentős károkat szenvedhet el a szója állományunk.

A korán lekerülő elővetemények (kalászosok) után a legfontosabb a tarlóhántás és lezárás, a terület gyommentesen tartása. Az őszi mélyszántás, valamint tavasszal a talajfelszín egyenletes elmunkálása fontos. Vetését dupla gabona vagy háromszoros gabona sortávra, illetve szemenkénti vetőgéppel 45–50 centiméterre javasoljuk. A vetési mélység – a talaj kötöttségétől és nedvességtartalmától függően – 3–5 cm legyen. A szója nagyon meghálálja a kultivátorozást, ezt a technológiai elemet a 45–76 cm-es sortávnál tudjuk alkalmazni. Az optimális tőszám 350–550 ezer növény/hektár. Korai, kisebb bokrosodási hajlammal rendelkező fajták esetében 500–600 ezer növény/hektár, középérésű, elágazásokra hajlamosabb fajták esetében 400–550 ezer növény/hektár. Magasabb tőszám esetén a növény megnyugulására lehet számíta-

ni, ennek előnye, hogy az alsó hüvelyek magassága a talajfelszíntől nagyobb. Kisebbség esetén várható, hogy egy növény sokkal több, hüvelyt is nevelő elágazást fejleszt, de az alsó hüvely elágazása a talajfelszíntől kisebb lesz. Az optimális vetésideő április 10. és május 10. között van, amikor a talajhőmérséklet tartósan eléri a 12°C-ot, mondta az osztályvezető.

A szója fajtaválasztéka igen bőséges, mivel idehaza jelenleg több, mint 60 szójafajta áll a termelők rendelkezésére. A legnagyobb területen hazánkban középerésű és korai szóját termelnek, az ország északi területein jelentős az igen korai fajták aránya. Nagyon fontos, hogy önmagában a jó fajtaválasztás nem elegendő, a fajtákhoz adaptált technológia és a folyamatos szaktanácsadás a tenyészidőszak során nagy segítség lehet. A fajtaválasztásnál fontos szempont, hogy ne csak a földrajzi elhelyezkedést vegyük alapul, hanem a saját termelési színvonalunkat, és az alkalmazott agrotechnikát is. A tenyészidő helyes megválasztása elengedhetetlen, ugyanakkor fontos a termelt fajta alkalmazkodóképessége, aszálytűrése – különösen öntözetlen körülmények között –, de nem várhatjuk el a szójáinktól, hogy kompenzáljanak minden hibát, amit a termesztés során elkövetünk. Ezért is próbáljuk a legújabb technológiai fejlesztéseket, eredményeket eljuttatni a partnereinkhez, hangsúlyozta Virágné Pintér Gabriella.

Érdemes a megvásárolt vetőmagok minőségére odafigyelni, minden esetben kérjenek a fémzárolt vetőmagról pontos, helyesen kitöltött számlát, hiszen az elengedhetetlen a támogatás igényléséhez. Ne felejtse el mindent időben bejelenteni, hiszen sokan azért nem jutnak a támogatáshoz, mert valami hiba csúszik a papírmunkába. A kutató végezetül megjegyezte, hogy a hazai előállítású, nem génmódosított szójára folyamatos a kereslet. A szója ára évek óta stabil, támogatással kiegészítve – ami 2016-ban megközelítette a 60 000 forintot hektáronként – jövedelmezősége sok területen képes meghaladni akár a kukoricáét is, tájékoztatott az osztályvezető.

A Bolyi Állami Gazdaság 1974-ben állami feladatként kapta meg a szójatermesztés technológiájának kidolgozását, illetve annak elterjesztését az országban, s ma is a hazai legnagyobb szójatermesztő cég, kezdte mondandóját *Vadász Attila*. A Nemzeti Fajtalistán jelenleg ki-

lenc bolyi nemesítésű szójafajtát találunk (például Boly 56, Boróka, Boglár, Bóbita, Bokréta, Bolyi 27). A szójatermesztés lehetőségei napjainkban jelentősen megnöttek, mivel a szója genetikai terméspotenciálja elérte, vagy már meg is haladta a 7 tonna/hektár szintet. Azt, hogy ebből a termőképességből mit realizálunk, abban a pillanatban dönti el a termelő, amikor a megvásárolt szójamatot elveti, mert innen csak visszaszámolás van a betakarításig. Nyilván vannak környezeti hatások is, amelyek befolyással vannak a terméseredményre, viszont azt meg kell jegyezni, hogy az időben jól elvégzett munka eredményeként jól kelő állomány a stresszt jobban el tudja viselni, hangsúlyozta az ágazatvezető. A

Vadász Attila

szójatermesztés sikerét döntően a személyi feltételek határozzák meg. „A szója az optimális időben és módon végzett munkát nagy terméssel hálálja meg, de a legkisebb pontatlanság is nagy termés kiesést okozhat.” (Túri János)

Az ágazatvezető azokat a főbb problémákat is sorolta, amelyekkel napjainkban, a szójatermesztés során szembe kell nézni. Amikor a szója gyomirtását tervezzük, komplex rendszerben kell gondolkodnunk. Minden növényre igaz ez, de a szójára különösen, hogy a gyomirtás már a tábla kiválasztásával elkezdődik. Az első és egyik legfontosabb, hogy vegyük figyelembe az előveteményben használt herbicidek esetleges utóhatását a szójára. Amennyiben a gyomirtó szer leírása korlátozást ír elő, azt feltétlenül tartsuk is be. A táblakiválasztás másik szempontja annak gyomfertőzőssége. Az évelő kétszikű gyomok, mint például a mezei acat, a szulákfélék a jelenlegi

technológiákkal nem irthatók hatékonyan, ezért ilyen táblába ne vessünk szóját! Ügyelni kell a más kultúrákban használatos gyomirtó szerek (pl. kukorica és kalászos gyomirtó szerek közül néhány) perzisztens hatására, amelyet a pillangós növényekre gyakorol.

A szója gyomnövényei lényegében megegyeznek a „kapás” kultúrák gyomnövényeivel. Magról kelő egyszikűek közül a kakaslábfi, a muharfélék, egyes területeken a vadköles okozhat problémát. Az évelő egyszikűek csoportjából a legfontosabb a fenyércirok, amely a szójaterületek nagy részén előfordul. Az egyéves kétszikűek közül tipikus szója gyomok a disznópárfélék, a libatopfélék, a csattanó maszlag, a selyemmályva, a szerbtövis fajok, a szulákfélék, a keserűfű fajok, de talán a két legfontosabb a parlagfű, és a fehér libatop, mivel viaszos leveleik nagymértékben megnehezítik a hatóanyagok minél nagyobb arányú felszívódását. Azt is mondhatjuk, hogy minden szójagyomirtási technológia gerincét a parlagfű, és a fehér libatop elleni védelem kell, hogy adja. A védekezés legnagyobb problémája, hogy az elmúlt 15–20 évben új hatóanyagot nem engedélyeztek, éppen ezért a megoldás a nagy szakmai odafigyeléssel, szakértelemmel végzett gyomirtás, hangsúlyozta az ágazatvezető.

A fajta- és éréscsoport választás nagy körületekintést igényel. A jó termés és a megfelelő növényállapot záloga a szója vetőmag rhizobium baktériummal történő kezelése, mivel a szója igényli azt, hogy nitrogénkötő baktériumok legyenek a mag körül. A szója nitrogén-gyűjtő növény, tehát a gyökerein található gümőkben lévő nitrogén-gyűjtő baktériumok fedezik számára a szükséges nitrogén-mennyiség kb. 40 százalékát a légköri nitrogén megkötésével. Ezt sokan elfelejtik, vagy csak a vetőmag mellé szórják a port a vetéskor, amely nem túl hatékony megoldás. A professzionális vetőmagos cégek ezért a vetőmagot rhizobiummal bevonva értékesítik. Szólni kell arról is, hogy a szója számára szükséges műtrágya hatóanyagok meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy megfelelő termésmagyság eléréséhez a szója számára is kellő mennyiségben kell biztosítani a szükséges tápanyagokat. A tápanyag-mennyiségek kiszámításakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-szolgáltató képessége mellett az elérhető termésszintet is, mondta végezetül Vadász Attila.

H. Gy.

A jövőt építik Mezőhegyesen

Kormányhatározat született arról, hogy a Mezőhegyesi Állami Ménest és a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.-t egyesítik. Az újraegyesítést azzal indokolták, hogy ezzel az intézkedéssel az állami vagyont megóvják, az állattenyésztés és a növénytermesztés egyes ágaihoz kötődő képzési feladatokat összehangoltan végrehajtják, a történelmi magyar lófajták génállományát megőrzik, a lovas turizmust fejlesztik, valamint Mezőhegyes és térsége foglalkoztatási helyzetét javítják. Idén január elsejével megalakult a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság, amelynek az újjászervezésért felelős kormánybiztosa Farkas Sándor.

A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság idén január elsején alakult meg, és a korábbi cég jogutódjaként működik, tehát a jogutódlás az 1784-ben, II. Ferenc József császár idején megalakult cégre terjed ki. Az új gazdaságba olvadt a korábbi, önálló költségvetési szervként működő, és annak az infrastruktúráját, épületeit is magába foglaló Mezőhegyesi Állami Ménes. A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság továbbra is műveli a korábbi 8200 hektár szántóföldet, gondozza az 1500 hektár erdőt, és felfuttatja, fejleszti az ezer tejelő Holstein szarvasmarhából álló telepét.

Farkas Sándor hangsúlyozta, hogy az átvétel során nem esett csorba a gazdálkodáson, persze új alapokra kellett helyezni a cég gazdálkodását. Ezt a munkát csak tavaly novemberben tudták megkezdeni, de az idő rövidsége ellenére sikerült befejezni a munkát, ami az idei év gazdálkodásának a megalapozását jelenti. A korábbi cégvezetés ugyanis bizonytalan volt abban, hogy mit hoz a jövő. Azt ugyanis tudni kell, hogy a cég állami földterületeit meghirdették a „Földet a gazdáknak” program keretében, s a cégvezetők úgy gondolták, hogy azok a földbérleti szerződések, amelyek az új licitálások során születtek, felmentik őket az őszi munkálatok elvégzésének kötelezettsége alól. Farkas Sándor a ki-nevezésekor beterveztett koncepciójában azonban kikötötte, hogy a 6500 hektáros, öntözéssel ellátott területet nem szabad felaprózni, mert ez óriási vesztesége lett volna az egész magyar mezőgazdaságnak. A kormány döntésének értelmében a szerződések egy részét felmondták, felbontották, és megfelelő anyagi kártérítést fizettek, ami annyit jelentett, hogy egyetlen peres ügyük sem keletkezett. Minden-kivel, minden tulajdonossal, bérlővel

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Farkas Sándor: Új alapokra kell helyezni a cég gazdálkodását

megegyezték, s ez adta azt a lehetőséget, hogy idén január 2-án tiszta lappal indulhattak az évnek. Az őszi munkákat december 10-ig sikerült befejezni azon a 3200 hektáron is, amely parlagon maradt. Ehhez azonban az is kellett, hogy az emberek megértsék, hogy a lemaradást gyorsan, hatékonyan kell bepótolni.

A gazdálkodásban továbbra is azokra a növényekre fókuszálnak, amit eddig is termeltek. Továbbra is meghatározó szerepet tölt be a vetőmag termesztése, ami azt jelenti, hogy 2150 hektáron termelnek hibridkukorica vetőmagot, meghatározó részben a Limagrinnel közösen. A céggel régi az együttműködés, így 28 Limagrinnel hibridet vetnek, amelyből vetőmagot állítanak elő. Ezen kívül őszi kalászos vetőmagot mintegy 500 hektáron állítanak elő. Itt a martonvásári, Limagrinnel, és egyéb francia búzafajták

is helyet kaptak, s elsősorban elit, és elsőfokú vetőmagot termesztnek. A kukorica esetében két és háromvonalas hibrideket 500 hektáron állítanak elő, és mintegy száz hektáron hibrid napraforgó termesztést is végeznek.

A kormánybiztos azt hangsúlyozta, hogy az új cégvezetés nyitott az új kapcsolatokra is. Miután a jövőben tangazdaságként is működni fognak, ezért az elképzelések szerint nagy hangsúlyt kell helyezni a közép- és a felsőfokú képzés támogatására. A tangazdaságot olyan gyakorlati helyszínné kívánják fejleszteni, ahol a 21. század technikai újdonságait, technológiáit nem csak kísérleti jelleggel akarják a fiatalokkal megismertetni, hanem a gyakorlati eredményeket is be szeretnék mutatni. Ma még komoly hiányosságok vannak a szakmai oktatás terén, éppen ezért egy állami tulajdonú cégnek kötelessége is meghatározó szerepet vállalni az oktatás fejlesztésében. Elindítanak egy olyan folyamatot, amely a középfokú képzést támogatja gyakorlati szinten, míg a felsőoktatásban a duális képzésbe való bekapcsolódás adja meg ugyanezt a lehetőséget. S itt sem akarnak megállni, hanem a gazdálkodók szakmai továbbképzéséből is kiveszik a részüket. Ez utóbbi képzésbe bárki, cégektől függetlenül bekapcsolódhat, mert olyan általános tudásanyagot kínálnak, amellyel a résztvevők megismerhetik az új technológiákat, technikákat, műszaki paramétereket, növényvédelmi szereket, azok alkalmazását. Azt is mondhatjuk tehát, hogy Mezőhegyesen egy új oktatási bázis is létrejön.

A cég műszaki fejlesztését azonban nem lehet tovább halogatni, jelentette ki Farkas Sándor. Idén, ezen a téren is komoly előrelépésre számítanak, hiszen az elavult, a kornak nem megfelelő gépeket olyan gépekkel váltják ki,

amelyekkel már precíziós gazdálkodás valósítható meg. Ahogy a cégek egyesítéskor is megfogalmazódott, Európa egyik legmodernebb, legkorszerűbb technikáit, technológiáit alkalmazó céggé kell válnia a mezőhegyesi gazdaságnak. De mint mindig, ez a kérdés sem egyszerű. Azt ugyanis látni kell, hogy a mezőhegyesi szarvasmarhatelep sorsa, amely kiváló genetikai adottságokkal rendelkezik, bizonytalan volt egy évvel ezelőtt, mivel a korábbi vezetés vagy eladni, vagy felszámolni akarta ezt a telepet. Az új vezetés azonban nem így gondolja a telep jövőjét, mivel az ezer fejű tehén kiváló laktációs eredményeket produkál. Nem egy, százezer liter tejet adó tehenet is „ünnepelethettek” az elmúlt hetekben. Ám a telep technológiája mindenképpen meg- és felújításra szorul, ezért az idén két új, a kornak megfelelő istállót építenek. Átalakítják a teljes trágyázási technológiát, a fejési technikát, és az a cél, hogy egy parkszerű állattartó telepet alakítsanak ki megfelelő hatékonysági mutatókkal.

Ami a növénytermesztést illeti, itt sem egyszerű az örökség. A Limagrain cégnek ugyanis eladták az egész szárító, tisztító, takarmánygyártó, és raktárbázist. Ez rossz hír volt, ezért az új vezetésnek az a szándéka – s ez is az idei fejlesztésekhez kapcsolódik – hogy egy új ipari telepet hozzanak létre, ahol a megfelelő szárító, tisztító, takarmánygyártó, és egy kisebb kapacitású vetőmagüzemet építenek fel. A vetőmagüzemben a saját termelésű vetőmagokat fogják feldolgozni, csávázni, fémezni, de mód lesz a különböző gabona vetőmag, és kisebb

mennyiségben kukorica vetőmag előállítására is. Ezzel szeretnének önállóulni a vetőmag termesztése terén, annak ellenére, hogy a Limagrainnel kiváló a kapcsolatuk és az együttműködésük. Mindkét beruházáshoz – miután kiemelt állami beruházásokról van szó – rendelkezésre állnak a pénzügyi források.

A vetőmagtermesztéssel kapcsolatban a kormánybiztos elmondta, hogy szűken háromezer hektáron foglalkoznak vetőmag előállítással, s ebből a területből a kukorica hibrid vetésterületének a 99 százaléka öntözhető. A vetésforgó és az izolációs távolságok betartása miatt ez nagy előny, ugyanis nem a vetésterületet akarják növelni, hanem a hektáronkénti hozamokat. A címerezés komoly kézi munkaerőt igényel, de ezt egyre nehezebb biztosítani, ezért a gépi címerezés technológiáját kívánják fejleszteni. A cég – már csak anyagi megfontolásból is – abban érdekelt, hogy a saját vetőmag termesztését futtassa fel. Ugyanakkor azt is tudni kell, hogy a vetőmagpiac korlátozottan működik, mivel azt tapasztalni, hogy a jelenlegi nagy vetőmagtermelők is visszafogottabban termelnek, így reagálva a piac hektikusságára. Addig nem lesz komolyabb fellendülés, amíg az orosz embargó életben marad, illetve az ukrán helyzet nem rendeződik. Farkas Sándor ugyanis azt hangsúlyozta, hogy a magyar vetőmagnak (elsősorban a hibridkukoricának) az egyik legnagyobb felvevő piaca az orosz piac volt, amely most az embargó miatt jelentősen beszűkült, ezért éles verseny van a vetőmagtermesztésben is. A jövőre néz-

ve biztató, hogy a francia kapcsolattal megerősítve, a mezőhegyesi vetőmagtermesztés felfuttatható.

Az őszi munkálatokat december első dekádjára sikerült befejezni, egyedül a szerves trágyázás maradt el. Az idei év nagy feladata lesz, hogy a nagy mennyiségben felhalmozódott szerves trágyát megfelelően használják fel. Az idei év tehát biztosított, elsősorban azért, mert a késői vetések jól átteleltek úgy, hogy a rendkívüli hideg mellett nem volt hótakaró a földeken. A későn vetett gabonafélék és repcék minden bizonnyal kihajtanak, bár félő volt ennek ellenkezője is. Valószínű, hogy olyan rekordtermésre, mint amilyen tavaly volt, nem számíthatnak, de mindenképpen elfogadható hozammal számolnak.

A kormánybiztos végül a ménesről is szót ejtett. Mezőhegyesen három lófajta közül a Nóniusz a meghatározó, de feltétlenül szükséges – mivel a mezőhegyesi tradíciókhoz, hagyományokhoz hozzá tartozik – a helyben kitenyésztett lófajták visszahozatala. Ilyen a Gidrán és a Furioso. A Gidrán ménes ma még fellelhető egyedeit visszahozzák Mezőhegyesre (most Maróc-pusztán vannak). A Furioso esetében pedig, megkeresik azokat a kancákat, amelyek genetikai vonalaiban még felfedezhetők az ősi Furioso szülők, s a szándékaik szerint néhány kancával kisebb populációt alakítanak ki. Van még néhány üggető lovuk is, amelyek sorsát a lóversenyyel foglalkozó Kincsem Parkkal közösen oldják meg. A fő cél azonban a hagyományos lófajták fenntartása, fejlesztése az észszerű határokon belül. Olyan genetikai munkát kell végezni, amellyel a lovas szakágak igényeit is ki tudják elégíteni.

A lovas infrastruktúra is fejlesztésre szorul. Az istállókat úgy kívánják felújítani, hogy az építészeti hagyományok megmaradjanak, de a lovak kényelme is meglegyen. A cég kezelésében 24 műemlék épület van, amelyek korszerűsítése, renoválása is napirenden szerepel. A helyi turizmusba a korábbinál nagyobb mértékben kívánnak bekapcsolódni. Farkas Sándor azt jósolta, hogy néhány éven, rövid időn belül sokan meg fognak lepődni azon, hogy mit lehet egy 1784-ben alapított gazdaságból átmenteni a 21. századba, megtartva a hagyományt, az értékeket, a legmodernebb gazdálkodási formákat alkalmazva.

H. Gy.

A vetőmag az élet és az életem is

Jöjjön szerdán, a hét elején mindig Martonban kezdek, mondja a telefonban a 83 esztendő Apjok Ferenc, akit túlzás nélkül nevezhetünk a magyar kukoricanemesítés professzorának. Bár már 23 éve nyugdíjas, ma sem szakadt el szeretett hivatásától: ötvenkét hektáros martonvásári birtokán gazdálkodik, kísérletezik, fajtabemutatókat tart. Emellett gondozza a balatoni kertjét, és gyermekeire, valamint nyolc unokájára is mindig szakít időt.

Apjok Ferenc Budapesten született 1934-ben, apai ágon a dédapja és a nagyapja is kovácsmester volt, édesapja pedig lakatosmesterként biztosította a háztartást vezető felesége és négy gyermeke megélhetését. „Édesanyám Székelyföldről származik, a nagyszüleim kétszáz holdon gazdálkodtak. Lehet, hogy innét örököltem a mezőgazdaság iránti szeretetemet. Sokáig vonzott az állatorvosi pálya, aztán mégsem abba az irányba indultam, elég prózai ok miatt: irtózom a vértől. Mindig nagyon szerettem a kertben foglalatostkodni, egy kisebb hobikertünk mindig is volt. Ma is szívesen teszek-veszek a balatoni birtokon, pedig sok munka van vele. Mindig azt mondom, hogy nekünk van a legdrágább kertünk, hiszen mennyivel olcsóbban megvehetnénk mindent a piacon. De benne van a vérünkben, hogy dolgozzunk, és mennyivel finomabb a saját kertünk gyümölcse.”

Így aztán a III. kerületi Árpád Gimnáziumban tett érettségi vizsga után a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre vezetett a fiatal ember útja, és a patinás intézményben, tanítómesterei keze alatt a pályaválasztása is végleg eldőlt. Az intézmény növénytermesztési szakán Manninger Gusztáv Adolf professzor szárnyai alatt megtanulta a szakma alapjait, tanítómestere révén a diploma után – 1957-ben – megkapta első állását, amelyben növényvédelmi feladatokat kapott, és itt került először kapcsolatba a vetőmagtermesztéssel is.

Aztán 1962-ben Martonvásárra került, és több évtizeden át főszereplője lehetett a magyar vetőmag ágazat elkötelezett ütemű fejlődésének, amely egészen a rendszerváltás utáni pár esztendőig kitartott. „Manninger professzor úrral később is szoros kapcsolatban maradtam. Sok fotót adtam az általa írt növényvédelmi szakkönyvbe, így munkatársi kapcsolatba is kerülünk. Martonvásáron eleinte a lucerna vetőmagok kutatásával foglalkoztam, majd az aprómagok megszűnésével jöttek az igazán nagy kihívások a kukorica és a búza területein. A vetőmag előállítás speciális szakma, akkor nem nagyon voltak tankönyvben megtekinthető ismeretek, mindent magunk sajátítottunk el: többek között a pontos vetésidőket, a termesztéstechnológiát, a kísérleti metódusokat. Aztán később termeltetési osztályvezetőnek neveztek ki, és innét mentem nyugdíjba 60 éves koromban, 1994-ben. Nagyon jól éreztem magam itt, és jó döntést hoztam, amikor erre a szép pályára léptem. A vetőmag az élet, és az én életem is.”

Apjok Ferenc munkássága során tevékeny részt vállalt a martonvásári kutatóintézet kukoricanemesítő munkájában. Az 1957-től nagy lendülettel elindult növénynemesítés a hetvenes

FOTÓ: SZELLŐ GÁBOR

években lépett az aranykorába. Szege mellett az intézet vezető szerepet játszott olyan magyar kukorica és búzafajták nemesítésében, amelyek külföldön is keresettek voltak. A vetőmagok nagy része állami gazdaságokhoz került, az NDK-ba pedig silóhibrideket exportáltak ekkortájt. A két ország szakemberei közös munkát is végeztek. „Nagyon szerettem a különleges dolgokat, így jött a képbe a pattogtatni való kukorica, amelyre a mai napig van igény. Éppen mostanság visznek ki belőle egy szép mennyiséget a FÁK piacára.”

Apjok Ferenc ma sem szakadt el a vetőmagoktól és a martonvásári intézettől. Az intézmény szomszédságában lévő, kiváló adottságokkal megáldott 52 hektáros birtokán gazdálkodik, fajtakísérleteket, szaporító munkát végez. „Minden hétfőn reggel fél 8-ra Martonvásárra érek, a hét első napja nálam intézeti program: kávézás közben remekül meg lehet beszélni a szakmai kihívásokat és azt, hogy ki vel mi történt. Bár már idén 83 éves leszek, több mint húsz éve nyugdíjas vagyok, de nagyon jólesik, hogy a fiatalok ma is kikérk a véleményemet egy-egy kérdésről. Azt az egyet sajnálom, hogy egyre kevesebb az elhívott fiatal ezen területen.”

Apjok Ferenc életében a gazdaságnál csak egy fontosabb van: a család. Feleségével már több mint ötvenöt esztendeje élnek szeretetben, békességben. Négy lányuk született, akik mind kiváló sportolók lettek, versenyszerűen síeltek, és a különböző korosztályokban az első tíz síversenyző között tartották számon őket. Sőt, volt olyan esztendő, amikor a csapatbajnokságot az Apjok-lányok nyerték. A négy lánygyermek később összesen nyolc unokával ajándékozta meg Feri bácsit és Gyöngyi nénit, így ünnepek alkalmával igazán népes család gyűlik össze a gondosan terített asztal köré.

Szellő Gábor

VSZT statisztika az őszi kalászosok fémzárolt vetőmag-szaporításáról és forgalmazásáról

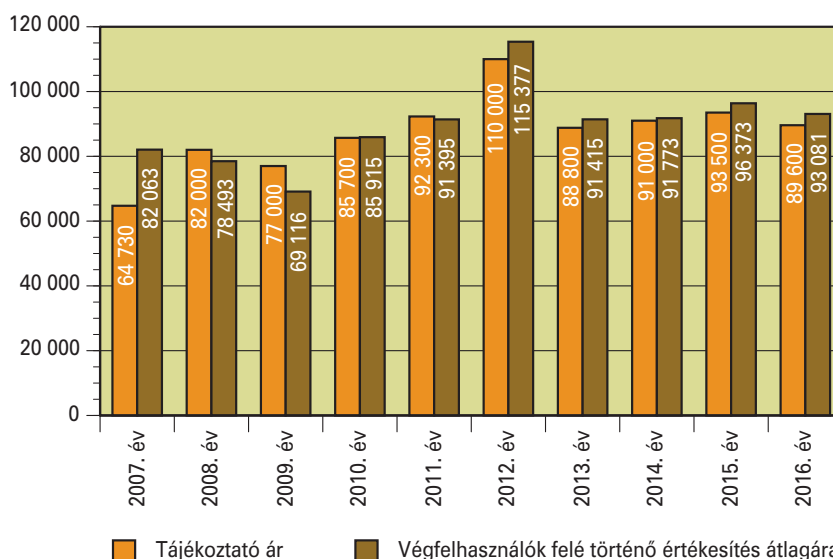
A VSZT évente kétszer kér adatokat a tagságtól. 2016 decemberében az őszi kalászosok fémzárolt vetőmag-forgalmazásával kapcsolatban kértünk adatközlést a kalászos szekció tagjaitól. A szervezet működésének egyik alapvető feltétele a szektor működéséről származó alapadatok ismerete. Az államigazgatási szervekkel, hatóságokkal, bel- és külföldi partnerszervezetekkel folytatott mindennapi munkánk eredményességét nagymértékben meghatározza a bekért adatok pontossága, részletessége. Arra törekszünk, hogy adatközlésünk rendszere valóban kétirányú legyen, és úgy gondoljuk, hogy tagjaink is haszonnal tudják forgatni a beérkezett adatokból készített összefoglalónkat.

A feldolgozott adatokból készített összesítést a tagságunk számára megküldtük. Ízelítésként a főbb őszi kalászos vetőmagok átlagárának alakulását, valamint az őszi búza árát a Szövetség tagjai által évente közreadott tájékoztató árakkal összehasonlító grafikonokat mutatjuk be. Az előző évhez képest idén kis mértékben csökkent az adatszolgáltatók köre, azonban a forgalomba került vetőmag mennyisége alapján a felmérés reprezentatív volt. Ezúton is szeretnénk megköszönni minden olyan tagunk közreműködését, aki akár adattal, akár nemleges formában visszaküldte részünkre az adatszolgáltató ívet.

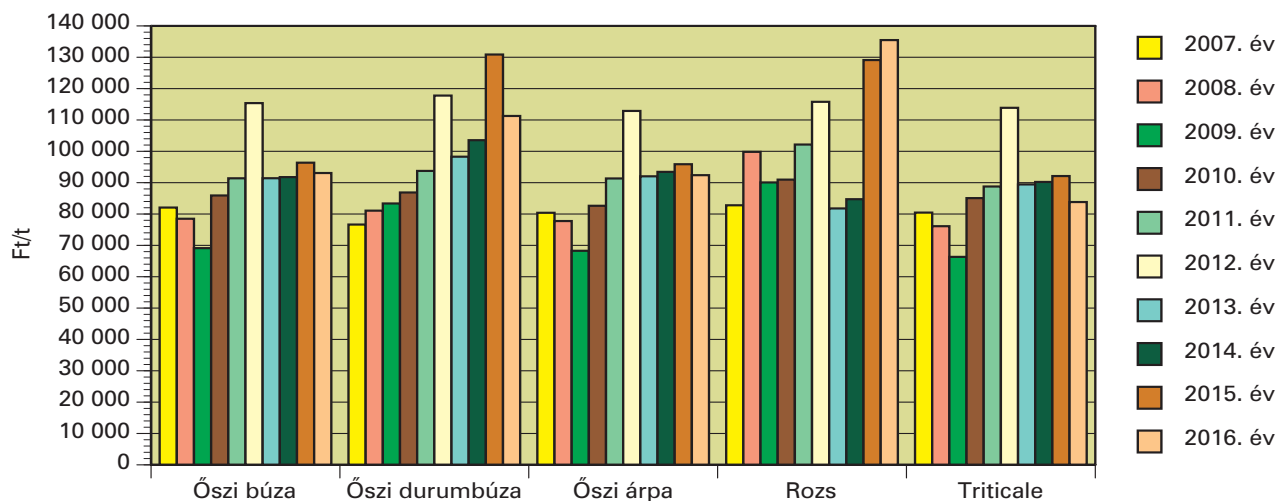
A teljes VSZT statisztika megtekinthető honlapunk (www.vsz.hu) Statistika rovatában (az anyag csak jelszóval rendelkező tagjaink számára érhető el).

Sipeki Zsolt

Az őszi búza tájékoztató árának és a végfelhasználók felé történő értékesítés átlagárának összehasonlítása

Őszi kalászosok vetőmag-értékesítési átlagárának alakulása

Vetőmag-forgalmazási adatok, értékesítési árak

A szántóföldi növények vetőmag értékesítésével kapcsolatban a VSZT évente kétszer kér adatokat a tagságtól. A jelentősebb mezőgazdasági növényfajokról, illetve külön az őszi kalászos vetőmagforgalomról kérünk adat-szolgáltatást.

2016 szeptemberében a jelentősebb növényfajok végfelhasználó felé történő vetőmag-értékesítésével kapcsolatban (forgalmazott mennyiség, forgalmazási árak) kértünk tagjainktól adatközlést.

Öröndetes tény, hogy a kérdőívet visszaküldő, és ezen belül az adatot közlő tagjaink aránya is növekedett az elmúlt évek csökkenő tendenciájával szemben. A tagságunk 18%-a közölt tényleges adatot. Ez önmagában talán kevésnek mondható, de ha azt is mellé tesszük, hogy a tagság kb. 20%-a foglalkozik szántóföldi növények viszonteladói tevékenységével, akkor máris kiválónak mondható az adatközlési hajlandóság.

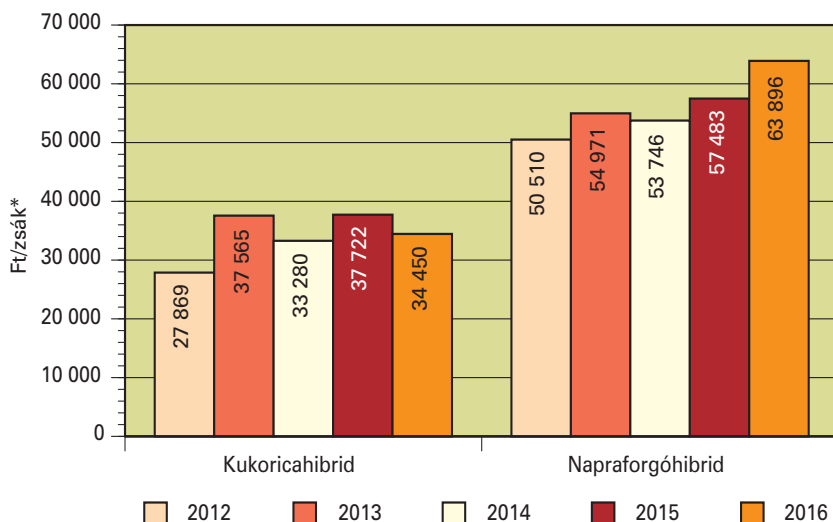
A nagyobb szántóföldi kultúráknál a hibrid kukorica esetében csökkent, míg a napraforgó és repce esetében növekedtek az árak. A tavaszi kalászosok vetőmagjára a tavalyi évben a tavaszi árpa, a tavaszi búza és a zab esetében is kevesebbet kellett fizetni, mint egy évvel korábban.

Az információk használati értékének növelése érdekében a grafikonokat a honlapunkon Power Point formátumban is elérhetővé tettük a „Statistikák” menüpont „VSZT statisztikák” almenüpontban. A felület csak jelszóval érhető el.

Ezúton is szeretnénk megköszönni minden olyan tagunk közreműködését, aki akár adattal, akár nemleges formában, de visszaküldte részünkre az adat-szolgáltató ívet.

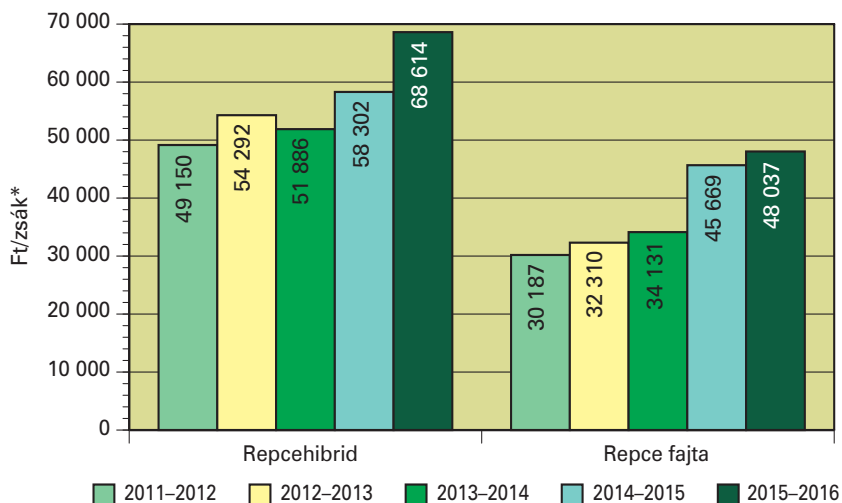
Sipeki Zsolt

Hibrid kukorica- és napraforgó vetőmag értékesítési árak

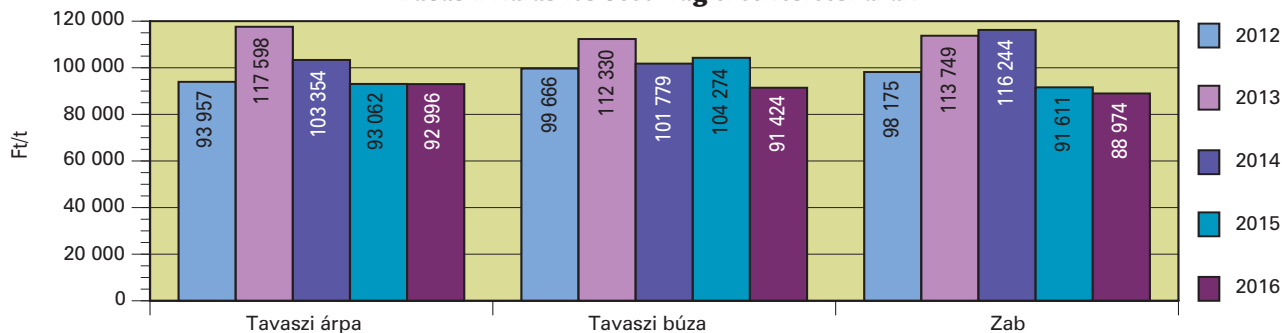
*Zsák: kukorica – 70 000 mag; napraforgó – 150 000 kaszat

Repce vetőmag értékesítési árak

*Zsák: repce hibrid – 1,5 millió mag; repce fajta – 2,1 millió mag

Tavaszi kalászos vetőmag értékesítési árak

A szója, ami visszatámad

Ha a nematódák el akarnak jutni a szójababokig, először a Kansas Állami Egyetem növénykórtan professzorai-val kell megküzdeniük, akik kifejlesztettek és szabadalmaztattak egy olyan szófajajtát, mely megvédi magát a nematódák parazitafertőzésétől.

A nematóda paraziták – a szója leggyakoribb kórokozói az Egyesült Államokban – törpeséget, klorofilhiányt, hervadást és egyéb fertőzésekre való fogékonyságot okoznak.

FOTÓ: IVÁN KATALIN

„Alapvetően egy olyan szófajajtát fejlesztettünk ki, amely felveszi a harcot a nematódákkal” – mondta a nemesítők vezető professzora, *Harold N. Trick*, majd hozzátette: „A növény ezt a nematódák reprodukciójának megakadályozásával éri el.” A kutatók azonosították azokat a géneket, amelyek elengedhetetlenek a paraziták működéséhez és túléléséhez, majd kifejlesztettek egy olyan szófajajtát, amely elcsendesíti ezeket a géneket.

A kutatók által a nematódák korábban tartására talált megoldás tartósabb és szélesebb körben alkalmazható, mint a hagyományos rezisztencia. A másik nagyon jó dolog a módszerrel kapcsolatban pedig az, hogy kifejezetten csak a nematódákra hat, így a parazitákon kívül senki másnak nem kell aggódnia, ami egy különösen környezetbarát megoldás.

A kutatók következő lépései a fajta további „finomhangolása”, kereskedelmi partner keresése és a növény

piacra juttatása lesz. A felfedezésük továbbá ígéretes eredményeket mutat a nematódák kontrollálása terén a trópusi flamingóvirág (*anthurium*) esetében, tehát a technológia nagy eséllyel más növényeknél is segíthet a paraziták visszaszorításában. Az egyetem új fajtája évente több millió dollárt is megspórolhat a szójaipar számára.

Seed Today

Növekedés és védekezés

Minden növény szembesül az energiafelhasználás dilemmájával: túlnőni a szomszédait és felülkerekedni rajtuk a fény eléréséhez, vagy megvédeni magát a rovaroktól és kórokozóktól.

A Michigan Állami Egyetem kutatói kifejlesztettek egy olyan növényt, amely mindkettőre képes egyszerre, ráadásul több termést is ad.

„Olyan genetikai összetételt alkotunk meg, amelyet még korábban senki” – mondta az egyetem biokémia és molekuláris biológia professzora, *Gregg Howe* majd hozzátette: „Váratlan eredménnyel szembesültünk. A kutatás új szemléletet nyithat az értékes növényi tulajdonságok újszerű és hasznos kombinálásához.”

Howe és csapata képesek voltak úgy módosítani egy Lúdfű (*Arabidopsis*) növényt, hogy „kiűtöttek” egy védekező hormon represszor-, illetve egy fényérzékelő gént a növényből. E genetikai módosítások segítik a növényt a gyors növekedésben és a kórokozóktól való védekezésben egyaránt.

„Alapvetően a növények képtelenek arra, hogy e két dolgot egyszerre hajtsák végre. Általánosan elfogadott, hogy a növények adott energia-mennyiséggel rendelkeznek, és ezt az energiát irányítják az egyik folyamatra egy másik folyamat rovására. Kompromisszumot kell kötniük” – mondta Howe. „A mi növényünkben azonban nincs jelen ez az optimalizálás. Megdöntöttük a paradigmát” – tette hozzá.

Azok az akár vadon élő, akár termesztett növények, amelyeket szárazság, fertőzés vagy rovarkár fenyeget, védekező válaszokat adnak, miközben jellemzően lelassul, vagy megáll a növekedésük. Hasonlóképpen, amikor a növények gyors növekedést igénylő környezetbe kerülnek, mint például mikor a szomszédakkal kell versenyezniük a fényért, a védelmük veszélybe kerül.

„Ha képesek vagyunk jobb kukorica növényeket előállítani, akár be is csomagolhatjuk őket, mégis állandó és elegendő védelemmel rendelkezzenek peszticidek használata nélkül is – ez egy elképzelhető irány, amely felé a kutatás vezethet” – mondta Howe és hozzátette: „Az általunk megfigyelt növekedés-védekezés kompromisszum minden növényben megtalálható. A hormon- és fényérzékelésért felelős útvonalak, amelyeket módosítottunk, minden növényben megtalálhatóak.”

Seed Today

12 000 év felfedése

A termőföldeken világszerte tömegével termesztik a búzát monokultúrában, amely ugyan bőséges terméssel kecsegtet, de a fertőzés leghalványabb szellőjének is alig tud ellenállni. A természetes genetikai diverzitás hiánya miatt a búzát számos kártevő és betegség sújtja. A globális kalóriaafogyasztás 20 százaléka búzából ered. Tekintve, hogy a mostantól 2050-ig tartó időszak termésmennyiség növekedését az 1961 és 2007 között tapasztaltak mindössze a felére becslik, a búza életképességének megerősítése érdekében újra kell értékelnünk az elképzeléseinket.

A mai búza több ezer év szelekciós nemesítése során drasztikus változások következtében alakult ki az olyan vadon élő őseiből, mint a tönke- és az alakor búza. Az elképzelhető egyik legösszetettebb genom genetikai készletének keverése közben a genetikai anyag egész csoportjait vesztettük el. 12 000 éven keresztül – a mindeközben elvesztett információra való tekintet nélkül – lényegében vakon játszottunk a búza DNS-ével a számunkra előnyös jellemzők kiválasztása érdekében.

Most, a genom szekvenálásának új generációjával olyan eszközök kerültek a kezünkbe, melyek segítségével a nemkívánatos hatások átörökítésének elkerülésével, vagy a növényeink túlélési esélyeinek javításához feltétlenül szükséges információk elvesztése nélkül választhatjuk ki az általunk fontosnak tartott jellemzőket.

Az emberénél ötször nagyobb genomjával a búza DNS-ének szekvenálása és összeállítása olyan, mintha egy olyan puzzle-t akarnánk kirakni, amelyben a minden ötödik darab azonos, és a képen elszórva helyezkedik el. Ennek ellenére az angliai Nor-

wichban található Earlham Intézet kutatói végrehajtották a mindezidáig legteljesebb és legpontosabb búza genom szekvenálást: mára a genetikai kód kb. 17 milliárd karakterét sikerült leírniuk, amely a növény genomjának több mint 90 százaléka.

Nem szabad elhanyagolni e nemzetközileg összehangolt erőfeszítés fontosságát. Nem csak szekvenálni és összeállítani vagyunk képesek egy búza genomot, hanem ezután továbbléphetünk megtalálni a fehérje-kódoló régiókat és felfedezni azokat a géneket és szabályozó területeket, amelyeknek köszönhetően egy búza növény működik.

Hasonlóképpen felfedezhetjük a búza őseinek genomját, amely olyan értékes információkat tartalmaz, amik már kivesztek a modern, túltenyésztett fajtákból. Hasonló kutatás a burgonya esetében lehetővé tette a kutatók számára a burgonyavész-ellenállóság azonosítását a növény egy vadon termő rokonában.

A búza több száz vadon termő rokonának szekvenálásával megtalálhatjuk azokat a géneket, amelyek rezisztenciát biztosítanak az olyan véztes fenyegetések ellen, mint például a sárgarozsda. Ezt követően pedig visszaépíthetjük ezeket a géneket a modern fajtákba, hogy a jövőben a vetéseink ellenállóbbak lehessenek a megjelenő kórokozók elterjedésével szemben.

Hasonlóképpen, a háziasítás folyamatának, illetve annak megértésével, hogy hogyan vesztették el a haszonnövényeink egy sor betegséggel szembeni ellenállóságához szükséges genetikai sokféleségét, tökéletesíthetjük az új nemesítési programokat minden létfontosságú gabona esetében, aminek eredményeképp intelligensebb és fenntarthatóbb módon láthatjuk el élelemmel a világot.

A búza kelésének javítása

Az ausztrál Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztérium olyan új búzafajták kifejlesztésén munkálkodik, amelyeket olyan mélyre lehet vetni, ahol hozzáférnek az altalaj nedvességéhez a kelés során jelentkező szárazság idején. Az intézmény új, alacsony szármagasságú fajták szántóföldi tesztelésén dolgozik.

Az új vonalakba alternatív, törpeséget okozó gének kerültek a csirahüvely meghosszabbítása érdekében. „A törpeséget okozó Rht1 és Rht2 gének ausztrál

fajtákba történő ültetése alacsonyabb fajtákat eredményezett, melyek kevésbé hajlamosak a megdőlésre és magasabb terméspotenciállal rendelkeznek” – mondta az intézmény kutatója *Bob French*, majd hozzátette: „Következőként azonban a csirahüvely rövidebb lett, így a mélyebbre történő vetés esetén a magok nehezen kelnek ki.”

A fejlesztés alatt álló fajták olyan alternatív, törpülést okozó géneket tartalmaznak, mint az Rht8 gén, amely megtalálható néhány, mélyebb vetés esetén jobb kelést mutató európai fajtában. Az új fajtákat visszakeresztették egy hosszú csirahüvellyel rendelkező régi, magas szárú ausztrál fajtával.

French szerint az előzetes eredmények azt mutatták, hogy a hosszabb csirahüvellyel rendelkező vonalak jelentősen javították a kelést mélyebb vetés esetén, ami a jövőre nézve ígéretesnek mutatkozik a hosszabb csirahüvelyt, és a közép magas modern fajták magasabb termésmennyiségét ötvöző új fajták kifejlesztésének szempontjából.

„Ezek a fajták jobb körülményeket biztosíthatnak a termelők számára a korai műveléshez a mélyebb, nedvesebb talajrétegekbe történő vetés lehetőségével” – mondta *Bob French*.

Seed Today

Kommunikáció a növényekkel

Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a növényekkel való beszélgetés csak a képzeletünkben történhet meg, pedig a biológiai anyagok világában ez mindennaposnak számít.

A Trichoderma egy olyan mikroszkopikus organizmus, amely megtelepedik a gazdanövény gyökérszerkezetén, majd annak növekedésével sokszorozódik és gyarapszik. A Trichoderma mikrobák multifunkcionális és növény-specifikus, jótékony hatású törzsei ténylegesen rendelkeznek a növényekkel való kommunikáció képességével, és bizonyos fiziológiai szempontból meg is tudják változtatni őket. Ennek, az iGET (*Induced Gene Expression Triggers Technology – Indukált Génkifejeződést Kiváltó Technológia*) néven ismert eljárásnak köszönhetően újra kell értelmeznünk, hogy az ember mire képes a növények fejlődésének elősegítése érdekében.

A mikroorganizmusok elsőként megtelepednek a gyökérrendszeren,

majd a növényvel létrejött kapcsolatuk változásokat indukál annak génkifejeződésében és fiziológiájában abból a célból, hogy több biokémiai útvonal jölessen létre. A gyökér betelepítése csávázás segítségével az egész növény fiziológiájára hatással lehet, például oly módon, hogy enyhíti a száraz időjárás okozta stresszhatást.

A Trichoderma olyan kémiai jelek előállításának segítségével kommunikál, amelyeket a növény érzékelni képes. A technológiát már kukorica, búza, szója, mogoró, gyapot, lucerna, szárazbab és zöldségek esetében is igazolták.

Jól példázza a működését egy kísérlet, amelyet szárazságnak kitett paradicsomon végeztek. A Trichodermával való kezelés sokkal egészségesebb, a vízhiánynak ellenálló növényeket eredményezett, míg a kontroll növények elhervadtak és képtelenek voltak fenntartani a fotoszintézist.

Az egyik mód, ahogy mindezt a Trichoderma eléri egy, a kémiai jelek által kiváltott biokémiai útvonalon – a reaktív oxigén körforgás útján – történik. A reaktív oxigén molekulák – más néven a szabadgyökök – magas reaktivitású, stressz hatására létrejövő molekulák, amik a DNS, a fehérje és a membránok károsodását okozzák azokban a sejtekben, ahol megjelennek.

A szárazság, a szikes körülmények és a hőség okozta stressznek kitett növényekben szabadgyökök keletkeznek; mindemellett a növények számára rendelkezésre áll a reaktív oxigén körforgás útvonala a szabadgyököktől való megszabadulás és a stressz okozta kár csökkentése érdekében.

Annak hatására, hogy a Trichoderma jelei felülszabályozzák ezt az útvonalat, a növény még stresszkörülmények között is képes megszabadulni a szabadgyököktől és normálisan működni.

A technológia nagy sikernek örvend, azonban van még mit tanulni. Nem minden kémiai jelet fedeztünk fel ezidáig – tudjuk, hogy létezik sok másik is, melyek nagy részét még nem sikerült alaposan megismernünk. Jelenleg még csak hallgatjuk a mikrobák és növények közti kommunikációt – a jövő azonban a társalgás megértésében, és az optimalizált mezőgazdasági termelés számára fontos témákra való összpontosítás képességének megszerzésében rejlik.

seedworld.com

Sipeki Zsolt

Biztosítottak a tavaszi kalászos vetőmag készletek

Az előző évek ártermő területét figyelembe véve a vetőmag szaporítások megfelelő háttérrel biztosítanak a kiegyensúlyozott vetőmag ellátáshoz. A VSZT nettó 92 200 forintos tájékoztató árat tett közzé a tavaszi kalászos vetőmagok egy tonnájára vetítve.

A most közzétett nettó 92 200 forintos tonnánkénti ár zsákban, csávázottnak, fémzárolva, az eladó telephelyén gépkocsira rakva értendő, nem fix ár és nem kötött, illetve nem ajánlott ár, a végső szerződéses árat a felek maguk határozzák meg. A tájékoztató ár elsődleges célja a várható piaci árinformáció közreadása, amely jelzés a vetőmag nemesítésével, előállításával és forgalmazásával kapcsolatos termék-pálya szereplőinek, hogy a vetőmag

előállítás nélkülözhetetlen eszköze a mezőgazdasági termelésnek.

Tavaszi kalászos vetőmagok tekintetében jelentős ókészletek nincsenek és komoly minőségi problémákkal sem kell számolni. Jelenleg sem a takarmányárpa, sem pedig a sörárpa terménypiacon nincs olyan mozgás, mely hatással lenne a várható vetőmag készletekre. A visszajelzések szerint mérsékelt, vagy közepes vetőmag keresletre lehet számítani a tavaszi kalászosok esetében.

A tavaszi árpa vetőmag-szaporítóterület tovább csökkent, amely összefüggésben van az ártermő terület csökkenésével. Az árumozgás nem jelentős sem a takarmány-, sem a söripari célú árpa tekintetében. A felvásárló cégek által a tavaszi árpáért fizetett felár nem kompenzálja az őszi sörárpa által biztosított terméstopplettet és termébiztonságot. Így a tavaszi árpa helyett egyre nagyobb mértékben őszi sörárpa fajtákat vetnek söripari céllal. Ugyanakkor

piaci információk szerint a söripar malátakészletei csökkentek, ezért némi áremelkedés várható a szegmensben.

A zab vetőmag-szaporítóterület az előző évvel közel egyező szintű, míg az ártermő terület csökkenést mutat: itt hat év alatt 30 százalékkal, 40 ezer hektár alá csökkent a vetésterület. A tavaszi búza vetési szándék várhatóan az őszi búza kifagyások miatt kis mértékben emelkedhet, azonban ennek gátat szabnak a rendelkezésre álló vetőmag készletek.

A neonikotinoid hatóanyagú csávázószerre vonatkozó eseti engedély

A neonikotinoid hatóanyagú csávázószer napraforgó és kukorica vetőmag előállításokban történő felhasználására múlt év decemberében a Vetőmag Szövetség eseti engedély-

A VSZT vendége volt a Független Államok Közössége (FÁK) Vetőmag Szövetségének elnöke

Budapestre látogatott Ivan Ivanovics Kuzmin, a Független Államok Közössége (FÁK) Vetőmag Szövetségének elnöke. A szakember tárgyalást folytatott a Földművelésügyi Minisztériumban, látogatást tett a Nemzeti Agrárgazdasági Kamaránál és a Gabonatermesztők Országos Szövetségénél, valamint megismerkedett a Vetőmag Szövetség működésével is. A tárgyalások során több ízben elhangzott, hogy a magyar vetőmag értékes import-cikk a FÁK országokban.

Magyarország és Oroszország, valamint a volt szovjet tagállamok között több évtizedes kapcsolat van a vetőmagok területén is. A magyar vetőmagok ismertségüknek és minőségüknek köszönhetően előkelő helyet foglalnak el ezen országok mezőgazdasági termelésében. A kiváló minőségű vetőmagok exportpiaci sikere lehetővé teszi a magyar vetőmag előállítók tevékenységének szélesítését, különösen a kukorica és

FOTÓ: SZELLŐ GÁBOR

Marosi Gábor, Ivan Ivanovics Kuzmin, Takács Géza és Polgár Gábor

a napraforgó piacain. A FÁK Országok Vetőmag Szövetsége érdekelt az innovációkban, a minőségi, nagy termőképességű fajták terjesztésében. A piac a mérete alapján egyébként 32 millió tonna vetőmagot igényel, beleértve az őszi és tavaszi vetőmagokat is. Csak Oroszországban 100 millió hektár szántó van és emellett még 45 millió hektárnyi terület műveletlen. Óriási tartalékok és nagy le-

hetőségek ezek. Van olyan gazdaság, amely félmillió hektáron gazdálkodik. A megbeszéléseken elhangzott, hogy a FÁK országokba és Oroszország részére Magyarországról jelentősen növelni lehetne a zöltségvetőmagok exportját, mint a sárgarépa, paradicsom, paprika, uborka, gyökéres zöltségek, és szükség van az állattenyésztéshez fontos lucerna és szója vetőmagokra is.

▶ kérelmet nyújtott be a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz. A kérelemben három csávázószert szerepeltettünk, melyeket korábban általánosan használtak a hatóanyagok betiltása előtt a vetőmag előállításokhoz felhasználásra kerülő bázis vetőmagok csávázására. A 120 napos engedélyt február 1-től május 30-ig terjedő időszakra kérelmeztük kiterjesztve a csávázottan importált tételekre is. Előzetes felmérés alapján kukorica esetén 22 000 hektárt a napraforgónál pedig 3 000 hektár területet jelöltünk meg, melyek előre láthatóan a teljes 2017. évi vetőmagszaporító területet biztonsággal le tudják fedni. Kérelmünket pozitívan bírálták el, és így már elindultak a rovarölőszeres csávázási feldolgozási munkák az engedélybe foglalt vetőmagüzemekben. Az engedély birtokában a vetőmagüzemi csávázási tevékenységet az illetékes Járási Hivatal részére előzetesen kell bejelenteni. A vetőmagszaporító táblák vetési munkáinál fokozottan kell biztosítani azt, hogy a vetőgépekre szerelt deflektorokkal a leporlás és elsodródás megakadályozható legyen, a növényvédőszer használat ne jelent sen veszélyt a beporzó rovarokra.

Jogszabályi változások

A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) kormányrendelet előírásai alapján hatáskör és illetékesség vonatkozásában 2017. január 1-től megváltoztak egyes növénytermesztési hatósági tevékenységek. A jövőben a vetőmagszaporítási zárt körzet, az egyedi szaporítási engedélyek, a növényfajta állami elismerésre történő bejelentés, az állami elismerések, és

fajtalistáról történő törlések, valamint az új fajtafenntartó bejelentések hatósági ügyeiben növénytermesztési hatóságként a Miniszter jár el.

Fontos változás, hogy a Vetőmag-törvény 23. § (4) bekezdésében foglaltak szerint a növénytermesztési hatóság közigazgatási eljárásban hozott döntése ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs.

A vetőmagágazatot kiszolgáló Vetőmag és Szaporítóanyag-felügyeleti osztályok változatlan területi illetékességgel a megyei Kormányhivatalok Járási Hivatalaiban folytatják tovább tevékenységüket.

A hazai és nemzetközi jogszabályokban foglalt nemzetközi vetőmag kereskedelemre vonatkozó szabályokat lefektető OECD Vetőmag Fajtaigazolási Rendszerben az idei évtől kezdődően kettéválik a korábban egy egységként kezelt kukorica és cirok rendszer. Ez alapvető változásokat nem hoz, csak lehetőség nyílik a fajtatisztasági határértékek egyértelmű meghatározására.

Az integráció volt a témája a NAK Országos Összevont Osztályülésének

A Kopaszi-gát impozáns környezetében került megrendezésre a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Országos Összevont Osztályülése, melynek témája az „Integrációs együttműködés lehetőségei az agrárgazdaság területén” volt. Az előadók rávilágítottak a magyar mezőgazdaság szövetkezési- és integrációs sajátosságainak történelmi hátterére, és kiemelték a bizalmi index javításának fontosságát a Nyugat-Európában már egy évszázaddal korábban gyökeret vert, termelői összefogásra alapuló,

kiszámíthatóbb piaci környezetet biztosító rendszer meghonosítása érdekében. A rendezvényen több hazai integrátor vezetője is beszámolt gyakorlati tapasztalatairól a vertikális- és horizontális integrációban rejlő lehetőségekről és kihívásokról, mely során kiemelték az állami szerepvállalás fontosságát. Az integrátori sikertörténetek bemutatói között szerepelt dr. Pásztor Tamás is, a Vetőmag és Szárító Kft. ügyvezető igazgatója, aki kitért a vetőmag-szaporítás során betartandó izolációs távolságok és ezzel kapcsolatban a rendezetlen osztatlan közös földügyi tulajdonok kérdésére, valamint a zöldségtermelést érintő EKAER szabályok példáján keresztül felhívta a figyelmet a bürokrácia csökkentésének és az adózási szabályok egyszerűsítésének szükségességére. A Kamara a hazai mezőgazdasági szereplők közötti érdekérvényesítés javítása, a piac stabilizálása, a kisebb piaci szereplők alkuerejének növelése és az agrárgazdaság versenyképességének fokozása érdekében bemutatta az integrációs szerződés jogi fogalmának bevezetésére irányuló törvénytervezetét, amelyvel kapcsolatban további egyeztetéseket folytat az ágazat szereplőivel egy gyakorlati segítséget nyújtó jogszabály megalkotása érdekében.

Elindult a VSZT Facebook oldala

Új kommunikációs felületet hozott létre a Vetőmag Szövetség. Mostantól információink, felhívásaink, programajánlataink a legnagyobb közösségi térben, a Facebookon is elérhetőek a tagságunk és az érdeklődők számára. Csatlakozzon Ön is!

<https://www.facebook.com/vetomagszovetseg>

Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács lapja

Elérhetőség: Polgár Gábor ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b. • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vszt.hu

Felelős szerkesztő: Hajtun György

Szerkesztő Bizottság: Dr. Balikó Sándor (Bóly Zrt.) • Bíró János (Syngenta Kft.)

• Pavelka Árpád (ZKI Zrt.) • Virágné Pintér Gabriella (Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft.)

Címlapfotó: Iván Katalin

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója